

Nr 296.

Af herr **Petrén**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till riksbanken af den s. k. landshöfdingens trädgård i Kristianstad.

I proposition nr 126 har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att det statsverket tillhöriga område i Kristianstad, som benämnes landshöfdingens trädgård, finge öfverlätas på riksbanken för att därå uppföra nytt riksbankshus, inrymmande jämväl lokaler för postverket, med rätt för fullmäktige i riksbanken att, därest staden Kristianstad skulle vilja tillbyta sig ifrågavarande tomt mot annan lämplig, staden tillhörig mark eller ock genom köp på antagliga villkor förvärfva tomten, därom med vederbörande träffa aftal.

Frågan gäller att åt två statsinstitutioner med god ekonomisk bärkraft bereda lämplig tomtplats för gemensam byggnad; och komme enligt propositionen för det ganska antagliga fall, att staden Kristianstad icke befinner villig att till så beskaffade statsinstitutioners fromma göra någon uppoffring, den tillämnade byggnaden att förläggas till den åt landshöfdingen såsom löneförmån upplåtna trädgård.

Jag för min del vågar påstå, hvad också en utbredd opinion inom orten häfdar, att nämnda trädgård är för ändamålet icke lämplig. Förläggandet dit af riksbankens afdelningskontor medför visserligen den uppgifna, sannolikt öfverskattade fördelen af nära grannskap med länsstyrelsens ämbetslokaler, men denna omständighet är ingalunda af beskaffenhet att uppväga nackdelen för postverket att få sina lokaler förlagda på afsevärdt afstånd från stadens centrum och dess järnvägsstation, knutpunkten för ett flertal järnvägar. Och från allmänhetens sida sedt innebär det uppenbarligen en betydande olägenhet, att posten — den utan tvifvel mest trafikerade af alla statsinstitutioner — förlägges till stadens södra, minst bebyggda del, i all synnerhet som utvecklingen försiggår norr- och österut.

Såsom af både generalpoststyrelsen och landshöfdingen i Kristianstads län uti afgifna yttranden framhållits, skulle till byggnadsplats synnerligen väl lämpa sig den s. k. tyghustomten, som därigenom blefve i statens intresse utnyttjad på ett långt värdefullare sätt än för närvarande är fallet. De hinder, som häremot resas från arméförvaltningens sida, torde med god vilja icke vara svåra att öfvervinna; och hvad det af bankofullmäktige framhållna behovet af nybyggnadens omedelbara utförande beträffar, så synes åtminstone ur synpunkten af expeditionsutrymme något års uppskof icke böra vålla alltför stor olägenhet. Detta må anses gälla äfven i fråga om postlokalerna.

Vidkommande härefter sakens ekonomiska sida, som synes hafva hos chefen för civildepartementet vägt alltför tungt, så lär värdet af erforderlig del af tyghustomten, allra helst om detsamma reduceras med eventuell köpeskilling för landshöfdingens trädgård, icke kunna verka särdeles afskräckande, då fråga är om lämplig byggnadsplats för så betydande statsinstitutioner som riksbank och post.

Då vid 1908 års riksdag fråga förelåg om byggnadsplats i Västerås för samma verk jämte telegrafverket ansågs statsintresset kräfvat, att en tidigare för riksbankens räkning inköpt, mindre välbelägen fastighet afyttrades och i stället förvärfvades en närmare stadens centrum belägen tomt. Samma skäl, som föranledde denna åtgärd, betinga i Kristianstad en lämpligare byggnadsplats än landshöfdingens trädgård. Och att chefen för civildepartementet i själfva verket är af lika uppfattning framgår af hans yttrande till statsrådsprotokollet, däri det bland annat heter: »Det synes mig visserligen vara uppenbart, att den s. k. tyghustomten är för ifrågavarande ändamål bättre belägen. Denna tomt ligger nämligen vid stadens förnämsta öppna plats, stora torget, hvars hela östra sida den upptager. Vid norra sidan af torget ligger den byggnad, som inrymmer hofrätten och artilleriets högvakt, vid den södra frimurarehotellet och vid den västra, midt emot tyggården, rådhuset med polisstationen. Stora torget torde ock kunna betraktas såsom stadens centrum och ligger helt nära järnvägsstationen. Emellertid hafva fullmäktige i riksbanken ansett landshöfdingens trädgård vara ur riksbankens synpunkt fullt tillfredsställande. För postverkets vidkommande torde visserligen platsen, på sätt generalpoststyrelsen framhållit, vara mindre lämplig. Dock synes mig postkontoret utan alltför stora olägenheter kunna förläggas till ifrågavarande plats.»

Under åberopande för öfrigt af innehållet i landshöfdingens den 31 sistlidne januari afgifna, utförliga yttrande i ärendet, däraf vederbörande utskott behagade taga del, tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen, med afslag för närvarande å den i propositionen gjorda framställning, måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder i syfte att den s. k. tyghustomten i Kristianstad må kunna för ifrågavarande ändamål till erforderlig del tagas i anspråk samt därefter till Riksdagen afgifva det förslag, som af förhållandena må föranledas.

Stockholm den 13 april 1910.

Bror Petrén.

I motionen instämma

R. G. Hamilton.

Nils Larsson.

Per N:son Bosson.

P. Nilsson,
Bonarp.

John Erlansson.

N. Åkesson.

Esbjörn Persson.
